

til at sørge for sig selv, ville holde fuldkomment Stilt. — En Ting vil jeg for Øvrigt gjøre de Herrer opmærksom paa, og det er, at jeg ikke har optaget Kommissionens Forslag, saaledes som det foreslaa. Ikke alene har jeg forlangt en Overtgangs-id, men jeg har udtrykkelig strøget den Bestemmelse, som Kommissionen havde foreslaaet, at Forældre ikke maa benytte deres Søn længere end til han er 18 Aar, idet jeg ikke har kunnet erkjende, at den Grund, som var anført for Bestemmelsen i Kommissionens Erklæring, var fyldestgjørende, og heller ikke har fundet, at der ellers var nogen Grund til at gribe ind i et Menneskes Ret til at hjælpe sin Fæder eller tage Tjeneste et andet Sted, naar han er fyldt 18 Aar. — Det er i Kraft af den, som det forekommer mig, be- rettigede Fordring, at der skal være Lighed tilstede, — i alt Fald saa megen Lighed, som Lovgivningen overhovedet er istand til at skaffe —, det er i Kraft af denne Sætning, at jeg har optaget ikke alene den Bestemmelse, at Haandværkere paa Vandet skulle betale det Samme for Næringsbevis som Haandværkere i Kjøbstæderne, men ligeledes Bestemmelsen i § 6 med Hensyn til Skipper. Og lad mig her sige, at det ærede Medlem her tæt ved mig (Sesøen) neppe har Ret, naar han mener, at denne Bestemmelse gaar ud paa at forbyde Nogen at drive den nævnte Handel. Nei, tværtimod, jeg har ikke adopteret Kommissionens Forslag, som netop gik ud paa at forbyde Handel fra Skibe med Lønner, Trælast osv.; men jeg har kun ment, at det, medens jeg paa den ene Side vilde respektere den Ret, som Skipper allerede have haat fra forrige Aarhundrede, og som Næringsloven af 29de December 1857 ikke fandt sig foranlediget til at hæve, paa den anden Side vilde — jeg kan ikke se Andet — være en Uret overfor Kommunens Beboere, som maa bære Byens Skatter og Byrder, at tillade Andre at drive en betydelig Handel fra Skibe, uden at de paa nogen Maade ere tvungne til at give noget Bidrag til de Foranstaltninger, ved hvis Hjælp de gode Affætningsforhold netop ere skaffede til Veie. Jeg tror, at Bestemmelsen er affattet med saa stor Moderation, som det overhovedet er muligt, idet det jo paa ingen Maade er fordret som en Nødvendighed, at de skulle svare Afgift. Nei! Jeg har i Erkjendelse af, at det paa sine Steder kunde have sin Nytte, at der var en Konkurrence med Hensyn til afskillige af disse Sager, navnlig Lønner og Stenful, overladt det til Kommunalbestyrelserne selv at gjøre Forslag om Paalæget, og for at holde dem indenfor de rette Grænser er der tilføjet den Betingelse, at de skulle have Indenrigsministeriets Approbation. — Hvad Krammarkeberne angaar, er jeg af den Overbevisning, at det er en Institution, man helst maa undvære, thi ved Siden af, at jeg vel veed, at det kan være en Fornøielse for Mange at komme til Marked,

kan jeg ikke erkjende, at der er nogen Nødvendighed for at vedligeholde dem. Kreaturmarkeder er en ganske anden Ting og, om man i saa Henseende vil udvide Begrebet Noget, lidt mere eller lidt mindre, da skal det ikke komme an derpaa. Men de egentlige Krammarkeber kan jeg virkelig ikke se, at der er nogen Nødvendighed for at opretholde, hvorimod jeg vel kan indvænne, at der, saaledes som Forholdene have udviklet sig, kan være god Grund til ogsaa her at beholde en Overtgangstid, saaledes, at de Mænd i Kjøbstæderne, hvis Livsvirksomhed er bygget paa Markedernes Bestaaen, ikke pludselig se sig berøvede det Underhold, som de nu en Gang ere indrettede paa at søge. Hvad Forbrugsforeningerne angaar, da tilstaa jeg, at det ikke har været under min Overveelse — og, som det synes, heller ikke under Kjøbstadkommissionens — om man ad anden Veje og navnlig ved at kræve Betrættelse eller Sanction paa deres Love, kunde forhindre, at de optræde, saaledes som de paa sine Steder optræde, nemlig mere som Handelsfirmaer end som egentlige Forbrugsforeninger. Det er en Selvsølge, at det kun er de Foreninger, der optræde paa denne Maade, som der her er Spørgsmaal om, og som skulle løse Borgerstab eller Næringsbevis. Medens jeg sympathiserer med Forbrugsforeninger og anser dem for nyttige, naar de holde sig til de mere almindelige Livsforpligtigheder, kan jeg ikke se rettere, end at det er Aktieforetagender — saaledes som de ogsaa af flere ærede Medlemmer ere blevne betegne, — naar de gaar ud paa at forsyne sig med næsten alle mulige Slags Varer, og det forekommer mig, at saadanne Forbrugsforeninger ikke ere grumme langt fra at stille sig i Strid med de Grundsatninger, som navnlig Næringsloven har søgt at hævede. — Jeg tilstaa, at det, der har været for mig det af Kjøbstadkommissionens Forslag, som jeg har haat mest Vanfærlighed med at bestemme mig til at gaa ind paa, er Forslaget om at hæve Ministerens Bevillingsmyndighed. Jeg har imidlertid ikke kunnet frigjøre mig for den Betragtning, at disse Bevillinger væsentligt i Loven vare fremkomne som en Overtgangsbestemmelse, og jeg har i saa Henseende ikke kunnet skjule for mig selv, at, naar femten Aar vare gaaede, maatte de noget forstyrrede Forhold være komne i Lave. De ville ogsaa se, at jeg paa ingen Maade er gaaet ind paa Bestemmelsen i samme Omfang, som Kommissionen har foreslaaet, og endog kun noget modstræbende er gaaet ind paa det i det Omfang, hvori det her foresligger. — Det ærede Medlem (Sesøen), der aabnede Forhandlingen i Dag, gjorde en Bemærkning med Hensyn til § 5; idet han ønskede et Punktum af den fjernet. Jeg formoder, at det ærede Medlem har overset, at det ikke kan fjernes, idet § 14 nemlig gaar ud paa at ophæve den Paragraf i Næringsloven, hvori den Bestemmelse, han omtalte, netop staa, og vil man altsaa tage den bort her, vil Bestemmelsen overhovedet mangle.